

Schütz: Jedna socha mi v peci vybouchla

Arnošt Pacola
pacola@horackenoviny.com

TŘEBÍČ - Kresby, grafické listy i plastiky vytvářené z keramické hlíny vystavené v mladé sochařka původem z Heraltic, Aneta Schütz (1992), v Třebíčské galerii předzámčí. Po vernisáži vystavy nazvané NITERNO jsme ji požádali o rozhovor pro Horácké noviny.

Svoji výstavu jste nazvala NITERNO a divky jistě zaujmou především vaše drobné figurální plastiky žen vyjadřující silné emoce.

Je to pohled dovnitř na to, co není na první pohled vidět. Je pravda, že po intenzivní etapě rodičovství se mohu postupně vracet k vytváření mu vyjádření vlastních emocí, které v sobě mnohdy člověk dusí a skrývá, a když je třeba i nechtěně dává najevo postojem svého těla. Ta výstava je pro mě pomyslný start z posledního roku mé rodičovské dovolené, kdy se ohlížím za tím, co bylo, a mřím do nové etapy života.

Naposledy jsme se spolu viděli před rokem při vaší výstavě v kavárně Holkyponk na Třebíčské Barbore. Bylo to v době, kdy jste byla na mateřské dovolené a „pohlčena“ svým rodičovstvím.

Za ten rok se událo to, že jsem se vrátila do zaměstnání. Učím na základní škole v Přelouči. Vyučuji tam výtvarnou výchovu a pracovní činnosti. Z mého hlediska sochařky pracuji s keramickou hlínou je to škola ideálně vybavená, protože tam mají krásnou keramickou dílnu i s pecí. Kde si vypalují i svoje plastiky. Na provoz pece tam mám dokonce kvalifikované asistenty. A musím říct, že i děti, žáci školy jsou pro mě inspirací. Jsou to individuality jedna vedle druhé. Některé zajímavé umění víc a některé méně, ale o to je to pro mě větší výzva zaujmout i ty, kteří si sami myslí, že k výtvarnému umění nemají výběr žádný vztah. Někdy je překvapím i tím, že umění je třeba i to, co mají na sobě, v čem bydlí, snažím se jim zkrátka umělecký svět trochu přiblížit.

V úvodu vaší současně vystavy vidíme 16 lapidárních, sochařsky pojatých kreseb ženských aktů.

Vznikly tak, že jsem na tvrdé plátno nanesla tmavě modrou nebo černou akrylovou barvu, kterou pak musím během asi jen jedné minuty prokreslit koncem štětece nebo vypsanou fixou až na bílý podklad. Pak už barevná plocha proschne tak, že se prokreslit nedá. Není tím pádem ani čas na případnou opravu té vznikající negativní bílé kresby.

Při takovém způsobu kresby žádnou modelku asi ani nepotřebujete.

Nepotřebuji, čerpám ze svých vzpomínek, kdy jsem třeba i na střední škole v Jihlavě chodila na večerní kresbu aktu. To množství hodin strávených při kreslení lidské figury mi zkrátka v hlavě zůstalo. Důležité přitom nejsou rysy tváře, ale rychlou kresbou zachytit celkovou stavbu lidského těla.

Vedle kreseb vidíme viset velmi kontrastní, černobílý obraz Rodná hrouda.

Je to pohled na Heraltice směřem od Okříšek. Malovala jsem ho spachtli, takže je napůl abstraktní. Ale jsem ráda, že místní lidé podle siluety kostela poznají, že jsou to opravy Heraltice.

Na sousedním obraze Posel dobrych zpráv vidíme černou siluetu ptáka, možná rotyse, možná nějakého dravce.

Nevím přesně, co to bylo za ptáka, vlaštovka to nebyla, tu bych poznala. Ale najednou prolehl mračnem nad naší zahradou - jaksi zvesela, jako by mě i zdravil, měla jsem ten pocit. Tak jsem si ten hezký moment zachovala i do obrazu.

Na dalším obraze - Očím skryté - jste zachytila kořenový systém nějakého stromu, jak by asi řekl zahradkář.

To jsem na jedné procházce potkala vyřihnutý strom či keřík, na němž mě zaujal právě ten prímčip, že měl kořeny velké stejně jako korunu. Často si neuvědomujeme, že strom, který vidíme v krajině, má svoji neviditelnou druhou polovinu skrytou v hlíně. Ně-

Sochařka Aneta Schütz v letošním roce vytvořila také kompozici nazvanou Navzdory osudu. Vznikla oproti původnímu záměru autorky nechtěným výbuchem drobné hlinité sochy při jejím vypalování v keramické peci. Kombinace rozlomené pálené keramické figury, přímýsovně vytvářeného chlebového bloku a betonu tak naznačuje další možnosti směr vytváření směřování umělkyně, navzdory tradičnímu pojetí sochařství.

kdy je to tak i u starých domů s hlubokými sklepy.

Je zřejmé, že jste člověk vnitřní, že jste v životě zažila nějaké zkušenosti, které vás ovlivnily, pokorně říkáte ale obvykle nemají v životě jednoduché. Nedávno jsem četl definici 20. století: Bylo tím nejhovším stoletím právě pro nositele těch nejlepších lidských vlastností.

Dříve lidé zajímaly nejen emoce, ale třeba i názory významných osobností nebo spisovatelů, dnes mám pocit, že ani ty názory nikoho nezajímají. Dnes se žije okamžikem, co bude na konci života a po smrti, nikoho moc nezajímá. Na pohled to vypadá, že jsou všichni naprosto šťastní, že

se mají dobře, nikdo snad ani nad ničím nebere, vířeží přerých a štěstí. Smutná maska se vůbec nemosí. A už vůbec ne ukazovat nějakou vnitřní slabost nebo selhání. Myslím si, že je to hodně matoucí životní pocit zvláště pro děti, které si nedovedou představit, že se setkají s nějakou těžkostí nebo životním zklamáním. Dřív si i děti dokázaly těžké životní okamžiky odřízt, ale dnes na to určitě psychologové, aby jim učitě trauma pomohli překonat. Děti nejsou zvyklé probrát, vrát si z dané situace nějaké poučení a hned se hrouit. Život ale není ono pověstné peříčko a patř k němu třeba i nemoci a jistota smrti.

Když se člověk narodí, váží tři a půl kila, když jeho tělo po smrti spálí, váží jeho popel také tři a půl kilogramu.

Přesně tak, na konci života jakoby odvezdáme to, s čím jsme na svět přišli. To mě přide hodné symbolické a smutně krásné. Zbude po nás jen odkaz v podobě dětí.

Nebo v podobě uměleckých děl. Třeba v podobě vašich keramických soch ženských postav ze současné výstavy nazvaných Roztlučená, Nesmělá, Nezdolná atd.

Své plastiky nazývám podle toho, co vyjadřuje řeč jejích těla. Ale v případě těchto imenovane to má i jiné vysvětlení. Při vypalování dvou soch z tmavé hlíny mi jedna z nich v peci vybouchla, rozlomila se. Ale socha vedle ní zůstala neposkozená, byla to právě ta, kterou jsem nazvala Nezdolná. Čili ta je tak říkajíc nezdolná na druhou.

Sochaři pracují v zásadě dřevna způsobu, buď ubírají hmotu, třeba z bloku kamene, a vznikne tak socha zvaná skulptura. Nebo naopak přidávají hmotu, třeba keramické hlíny, vznikne plastika. Tím sochařům se říká modeléři.

Rikáte to dobře, ale já jsem tyto principy tak trochu přehlela. Mně když přijde balík s hlínou v podobě kvádrů, tak já ho svěčtu z obalového igelitů, chvilku kolem něj chodím, dívám se na něj ze všech stran a pak v něm tu figuru najednou uvidím. Bez jakékoli přítavné kresby si načmírknu ty tvary přímo na body hlíněného kvádrů. Špachtlí a nožem pak postupně přebýrečnou hlínu vykrájím, až vzniknou tvary, které požaduji. Mým díkolem je vlastně jen tu figuru z té hlíny vysvobodit. Je pravda, že většinou se v keramice hlína přidává, ale já pracuji jakoby s kamenem, kdy se hmotu odsekává. Odebrání materiálu je pro mě osobně bližší způsob práce. Prsty do té hlíny nezasahují a na povrchu sochy tak nechávám stopu vrášenění sochařského nože. Používám tohoto způsobu také u páskových soch, na jejichž povrchu nechávám stopy zubáku. Povrch soch nechávám ráda v hrubší formě.

Ve vaší výtvarné tvorbě zatím hraje hlavní roli lidská figura, někdy ale už jen tušená. Směřujete tedy k nefigurativnímu, neobrazujícímu projevu? Výtvarníci se pry v době postmoderní děl v zásadě na ty, co jim stále ještě jde o nějaký způsob zobrazení - a na ty druhé, co jim jde o něco jiného.

Možná se jednou dopracuji k abstraktnímu umění, ale dnes stále ještě ke svému vyjádření potřebuji lidskou figuru, tělesnost. A platí také, že i cesta může být cíl. Nejde přece vždycky jen o finální produkt, důležité je i cesta k němu, něco, co člověk prožil a pochopil, a co třeba ani nelze výtvarnými prostředky dost dobře uchopit. Důležitá je často už jen myšlenka, která vás napadne během samotného tvoření. I myšlenka může být sama o sobě uměním.

A to už jsme se dostali k umění konceptuálnímu, o kterém třeba zase někdy přišlo. Děkuji za rozhovor.

Foto Hol: Arnošt Pacola

Open performance vypukne tento pátek

TŘEBÍČ (Am) - Tradiční Open performance festivalu Záměstí je i letos podle stejného loňského modelu, kdy se výstavy a hudební doprovod uskuteční na dvou místech. A to v muzeu Vysochy Třebíča v galerii G34.

Vernisáž výstavy Muzea Vysochy Třebíč

První vernisáž proběhne v galerii Tyrnapanon přímo na Třebíčském zámku a začne v 17 hodin. Těšit se můžete na vystoupení kapely SNAPSI, která svým koncertem zahájí večer plný umění a hudby. Výstava

bude otevřena až do 1. září, takže pokud nestihnete vernisáž, máte spoustu času ji navštívit později. Po skončení koncertu se můžete přesunout do galerie G34.

Vernisáž v galerii G34

Druhá vernisáž večera se uskuteční v galerii G34 v Surobakove. Kromě výtvarného umění je připraveny i bohatý hudební program. Vystoupí vycházející hvězdy rapové scény Issa Me Mario a Humla, které následně vystřídají Divoch SVG a Dj Lemra. Finální večíček pak naservíruje Casablanka.

Svátky hudby s Václavem Hudečkem

TŘEBÍČ (mks) - O víkendů 24. - 26. 5. 2024 se v Třebíči uskuteční již 4. ročník festivalu vážné hudby Svátky hudby s Václavem Hudečkem.

V pátek 24. 5. 2024 na slavnostním zahajovacím koncertě v divadle Pasáž vystoupí Barocco Sempra Giova-ne. V koncertním programu Rocko Barocco Fascinující tváře hudby se představí vedle houslového Mistra Václava Hudečka také Gabriela Vermelho, která je nebezpečnou osobností naší hudby a divadelní scény. Je současně zpěvačkou, houslistkou, violistkou, hráčkou na křintinu, skladatelkou a herečkou, působí v oblasti klasické hudby, muzikální jazzu a rockové alternativy. Koncert začíná v 19 hodin.

V sobotu 25. 5. 2024 bude festival pokračovat ve foyer

divadla Pasáž, kde se od 19 hodin představí slavné muzikantské rodiny, tentokrát Klan Klánských, který hraje ve složení Daniel Klánský (basbaryton), Klára Klánská (housle) a Lukáš Klánský (klavír).

Během večera si s nimi společně také zahrájí na housle Václav Hudeček. Celý festival zakončí v neděli 26. 5. 2024 od 19 hodin v překrásném prostředí baziliky sv. Prokopa Kukul Quartet ve složení čtyř mimořádně nadějných hráčů mladé generace - Eliška Kukulová, Klára Lešková, Daniel Macho a Filip Ruter. Můžete se těšit na program Vrchol komorní hudby. V rámci večera opět zahrájí i houslový virtuos Václav Hudeček.

Vstupenky jsou k zakoupení u pokladny Národního domu, Karlovo nám. 58/47, Třebíč - tel.: 568 610 013 a online na www.mkstrebic.cz/e-vstupenky.

